Nº. 67.

BREDASCHE COURANT.

DONDERDAG 19 AUGUSTUS 18

De BURGEMEESTER der Gemeente Breda, gelet op Artikel 43 der Gemeente-Wet, brengt bij deze ter kennisse van het algemeen, dat op Donderdag den 19. Augustus aanstaande, des voormiddags ten 11 ure, de Vergadering van den Gemeente-Raad in het openbaar ten Raadhuize zal worden gehouden.

Breda, den 17. Augustus 1852.

STORM, vt,

FRANKRIJK.

PARIJS, den 16den Augustus.

Het feest van gisteren is zonder stoornis der orde afgeloopen, maar is door de ongunstige weêrsgesteldheid minder luisterrijk geweest, dan men naar de groote aanstalten die gemaakt waren reden had van te verwachten. Het feest is begonnen met het zingen van een *te Deum* in de Magdalenakerk, waarheên de Prins-President met zijn staf zich ten negen ure begaf en waar de Aartsbisschop en de verdere geestelijkheid alsmede alle autoriteiten tegenwoordig waren; daarna werden de vaandels voor de nationale garde bestemd ingezegend en aan de vaandeldragers overhandigd, die daarop naar hunne respectieve bataillons terugkeerden. Ten half elf steeg de Prins-President te paard en begon de wapenschouwing en het defileren, hetwelk ten drie ure afgeloopen was. Gedurende al dien tijd was het somber en regenachtig weder. Sommige bataillons nationale garde, onder anderen die van het eerste en tweede arrondissement, hebben de kreet van *leve Napoleon!* aangeheven; doch de meeste hebben over het geheel genomen geen kreeten geslaakt. Van de zijde des volks werd, vooral in de nabijheid van den President, *leve de Keizer!* geroepen. Eenige lieden zijn gearresteerd, die *weg met den tiran!* zouden geroepen hebben.

In den namiddag is het weder zeer winderig en onstuimig geworden, waardoor de voorgenomen feestelijkheden ten deele verhinderd zijn. Zoo heeft het bal dat de President der Republiek voor de koopvrouwen der groen- en vischmarkt (*dames de la Halle*) had aangerigt, niet kunnen plaats hebben omdat de wind en regen het daarvoor opgeslagen gebouw op den Marché des Innocents deerlijk geteisterd hadden. Zoo is ook de decoratie, voorstellende *Napoleons* overtogt over den St. Bernard, welke tot het groote kunstvuurwerk behoorde, achterwege gebleven, door dat de wind er een groot deel van weggeslagen had. De illuminatie des avonds is maar gedeeltelijk geslaagd; ook heeft het vuurwerk, dat evenwel gelukte, een groot deel van zijn luister door het missen van het hoofdstuk, den St. Bernardsovergang, verloren. *Louis Napoleon* heeft het vuurwerk van het balcon van het ministerie van marine aanschouwd.

Over het geheel heeft het feest maar tamelijk voldaan, daar behalve het ongunstige weder, ook al de toebereidselen niet gereed waren, uithoofde ven de onwilligheid der werklieden die meer loon hadden gewild.

Aangaande den toevloed der menigte kan men oordeelen uit een berigt, dat Zaturdag avond reeds niet minder dan 380,000 vreemdelingen te Parijs zouden gekomen zijn.

— De *Moniteur* behelst een besluit, waarbij algeheele gratie of verandering van straf wordt verleend aan ruim 1200 politieke of voor soortgelijke misdrijven veroordeelden. De zoodanigen die zich in hechtenis bevinden, zullen onmiddellijk in vrijheid worden gesteld. Voorts hebben kwijtschelding van de hen opgelegde boete bekomen, dezulken, die daartoe veroordeeld zijn wegens overtreding der wet op de jagt, de visscherij, het voerwezen, enz. Bij een ander besluit zijn een groot aantal ridderorders, medailles en graden verleend, alsmede vele benoemingen geschied op ministeriele voordragten, met uitzondering van het ministerie van binnenlandsche zaken; de bevorderingen tot dit departement behoorende, zullen Woensdag bekend worden gemaakt. De generaals *Bedeau*, *Changarnier* en *Lamoricière* zijn definitief van de kaders geschrapt.

— In den nacht van den 14den dezer is op het paleis van het Elysée het werkvertrek van den Prins-President, die zich in het zomerverblijf van St. Cloud bevond, door een zeer hevigen brand, waarvan de oorzaak nog niet gebleken is, geheel uitgebrand. Het vuur is met moeite tot dit vertrek beperkt, doch heeft binnen hetzelve alles verteerd en zelfs eenige geldstukken gesmolten. Eenige kostbare voorwerpen, waaronder handschriften van keizer *Napoleon*, waren een paar dagen vroeger op last van den Prins wegens de vochtigheid uit dit vertrek verwijderd.

— De *Moniteur* berigt dat de beproeving van het stoomoorlogsschip *Napoleon* te Toulon, geheel naar wensch is uitgevallen. »Dit vaartuig — zegt het officiele blad — is de geduchtste oorlogtoestel die thans ter zee bestaat; het loopt met aanwending alleen zijner stoommachine van ruim 1200 paardenkracht, elf en een half tot twaalf knoopen, en voert negentig stukken geschut. Het bevat voor eene bemanning van negen honderd man levensmiddelen voor twee maanden en water voor eene maand, en dagelijks steenkolen genoeg om nagenoeg duizend mijlen in tien en een halven dag af te leggen. In oorlogstijd zoude men daarmede het verkeer tusschen Frankrijk en zijne kolonie in het noorden van Afrika altijd kunnen open houden."

— De arrondissements-raden zijn bijeengekomen, en reeds hebben eenige van hen, buiten hun eigentlijken werkkring gaande, besloten opentlijk hunne gehechtheid aan het staatshoofd en aan de tegenwoordige orde van zaken te betuigen. Het zijn de raden der arrondissementen Valenciennes, Douai, Montdidier en Amiens; de beide laatste verklaren tevens eene »bevestiging" van het hoog gezag in de hand van den Prins-President te wenschen.

— Men zegt dat de Regering zich tot het Engelsche Ministerie gewend heeft, om te klagen over de vele uitgewekenen aan welke op het eiland Jersey eene schuilplaats verleend wordt.

— De eigenaar en bestuurder van het Parijsche ministeriele blad *la Patrie*, de bankier *Delamarre*, bezit thans in de departementen vijf dagbladen die door het veel verbeterde middel van overdrukking, met de voor de *Patrie* bestemde stof zamengesteld worden en alzoo veel goedkooper en spoediger dan de andere departementale dagbladen kunnen worden geleverd. De heer *Delamarre* breidt deze onderneming verder uit, en hoopt weldra een vijftiental bladen in de departementen te bezitten. De invloed dien alzoo een particulier door het bezit van kapitaal in staat gesteld wordt op de publieke opinie uit te oefenen, en die in een of ander gedeelte des lands zoude kunnen stijgen tot een alleen nog door het bestaan van dagbladen der overheid beperkt monopolie, is thans gelukkig niet in handen van kwalijkgezinden.

— Terwijl in de Fransche bladen de vrijstelling van verscheiden lotgenooten van *Abd-el-Kader* berigt en eenig vooruitzigt op de bevrijding van den Emir zelven gegeven wordt, bevatten de Engelsche dagbladen een brief van den markies *van Londonderry* aan den Prins-President, gedagteekend den 9den dezer, waarin hij met den aandrang van een oud vriend en met den nadruk van een oud soldaat die geene schending der krijgsmanseer duldt, wederom het ontslag van *Abd-el-Kader* vraagt. Op een vroeger dergelijk aanzoek van den markies antwoordde de Prins-President dat hij vurig wenschte, maar niet bij magte was, den ouden en in ballingschap verkwijnenden Arabischen held in vrijheid te stellen en alzoo Frankrijks eer van de blaam van trouwbreuk te zuiveren; toen nu onlangs het gezag van den Prins zoozeer uitgebreid werd, herinnerde de markies hem die betuiging, doch ontving geen antwoord, en daarom besloot hij door openbaarmaking der briefwisseling het oordeel van Europa in te roepen.

— De toebereidselen voor het feest van den 15den hebben te Algiers tot een schromelijk ongeluk aanleiding gegeven; door de ontploffing van een stuk kunstvuurwerk zijn, verscheiden artilleristen gedood.

— Bij besluit van den 6den dezer heeft de Koningin van Spanje bepaald, dat de markies *de Miraflores* als minister van buitenlandsche zaken zal worden vervangen door den heer *Bertran de Lys*, terwijl de gouverneur der provincie Madrid, don *Ordonez y Viana*, in plaats van den laatstgenoemde als minister van binnenlandsche zaken zal optreden. De markies *de Miraflores* is afgetreden, omdat hij tegen de ontbinding der Cortes was, waarover zijne ambtgenooten het geheel eens waren.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 15den Augustus.

De Duitsche Bondsvergadering heeft den 12den dezer hare laatste bijeenkomst voor de gewone schorsing harer zittingen gehouden; zij komt eerst weder in het midden der aanstaande maand October bijeen. In de zitting van den 12den dezer heeft zij zich tegen de sedert lang ontworpen wijziging der staatsregeling van de vrije stad Frankfort verklaard als zijnde daarbij de geest der bondsregeling en de regten der Bondsvergadering niet genoegzaam in het oog gehouden; de politieke gelijkstelling van Israëliten met Christenen schijnt een der hoofdbezwaren tegen de nieuwe staatsregeling van Frankfort te zijn.

— De tweede kamer der Zwitsersche Bondsvergadering, heeft zich den 12den dezer met 63 tegen 28 stemmen vereenigd met het besluit der andere kamer, om de Katholieke kantons, wier afzonderlijk verbond in 1847 gewapenderhand verbroken werd, van de hun opgelegde betaling der kosten van dien oorlog, voor zoover ze nog niet betaald zijn, geheel te ontheffen. Dit is een verlies van nagenoeg twee en een half millioen franken voor de eedgenootschappelijke schatkist; daardoor wil de bovendrijvende partij de Katholieke kantons en de behoudsgezinde partij in het algemeen overtuigen, dat zij, waar niet, als in de aangelegenheden van Freiburg, de constitutie tot schijnbare hardheid verpligt, voor eendragt en onderlinge toenadering offers wil brengen.

— Tusschen den 28 en 30 Julij hebben te Konstantinopel en in de omstreken zware branden gewoed en ongeveer duizend huizen of magazijnen in de asch gelegd. De schade wordt op nagenoeg zestig millioenen piasters begroot. Bij een dier branden bood de bemanning van het Fransche oorlogschip *Charlemagne* krachtdadige hulp. — Een groot gedeelte der Perzische stad Erzerum is door eene aardbeving verwoest.

ENGELAND.

LONDEN, den 14den Augustus.

Thans is de wet afkondigd waarbij de Britsche regering gemagtigd wordt om anders dan bij wijze van verdragsbepalingen, welke de goedkeuring des Parlements behoeven, en wel bij een besluit der Kroon in rade van ministers genomen, opheffing van differentiele regten te verleenen aan schepen van vreemde landen die aan Engelsche schepen wederkeerig dezelfde gunst verleenen zullen.

— Aan de Londensche fondsen-markt is de koers der Engelsche fondsen weder gerezen en blijkens de beursberigten van den 14den dezer, bijkans weder tot de vorige hoogte gekomen. Dit wordt toegeschreven aan gunstiger vooruitzigten van den oogst (hoewel de graanprijzen bleven rijzen), en aan de thans algemeene verwachting dat het geschil over de visscherijen met de Vereenigde Staten geene bedenkelijke gevolgen zoude hebben.

— Als een bewijs dat de vrees voor aanstaand gebrek aan arbeidende handen ten gevolge der zoo sterk toenemende landverhuizing uit het Vereenigd Rijk niet ongegrond is, wordt gemeld dat op eene jaarmarkt in Wiltshire, waar ook arbeidsvolk gehuurd wordt, zeer weinig arbeiders hunne dienst aanboden en niet half zoo veel als gezocht werden.

— De *Times* berigt dat er Maandag jl. te Londen zooveel vee van het vasteland aangebragt is, als sedert de vrijstelling van den invoer van vee, naar men meende, nog nimmer op één dag geschied was, te weten 1150 runderen, 4552 schapen 573 lammeren, 350 varkens, 289 kalveren, te zamen 6914 stuks vee, komende uit Tonningen, uit Bremen en meerendeels uit Holland.

— Volgens tijdingen uit New-York van den 31sten Julij jl. had het gouvernement der Unie eenige oorlogsvaartuigen noordwaarts afgezonden, en wel, naar gezegd werd, op het ontvangen van een berigt dat weder twee Amerikaansche visschersschepen door Engelsche kruisers in het betwiste vischwater aangehouden en opgebragt waren. Niettemin kwam aan de fondsenmarkt te New-York geene merkelijke daling in de koersen, en algemeen was er de verwachting dat het geschil met Engeland nog in der minne vereffend zoude worden. Volgens een geacht New-Yorksch dagblad zoude de President der Unie niet deelen in de inzigten van den heer *Webster*, den minister voor de buitenlandsche zaken, die terstond op hoogen toon voor de regten der Noord-Amerikaansche visschers opgekomen is.

— Op de Hudsonsrivier had eene vreeselijke ramp plaats. De stoomboot *Henry Clay* geraakte gedurende de vaart in brand, en voor zij den oever bereiken kon, waren van de drie- à vierhonderd passagiers welke zich aan boord bevonden, tusschen de vijftig en zestig in de vlammen omgekomen of verdronken.

— De jongste uit Britsch West-Indie ontvangen tijdingen bevestigen het berigt van de ontdekking van goud in Britsch Guyana; twee personen hadden het door hen in het binnenland gevonden goud verkocht, de een voor 240 en de ander voor 800 dollars; ten gevolge daarvan was reeds een gezelschap van een twintigtal goudzoekers naar de aangeduide plek op weg.

— Volgens de tijdingen van Buenos-Ayres van den 2den Julij jl. heeft de generaal *Urquiza*, die voornamelijk den val van den dictator *Rosas* bewerkte, thans zelfs zich dictatorsgezag aangematigd. Hij was in de maand Mei jl. in eene vergadering der bewindvoerders van de onderscheidene gewesten, die den Argentijnschen Bond uitmaken, tot voorloopig bestuurder van den Bond met eene uitgebreide magt benoemd, doch tegen deze schikking verzette de Kamer van Volksvertegenwoordigers van Buenos-Ayres zich. Hierop ontbond *Urquiza* de kamer, deed eenige harer leden uit het land zetten en de uitgave van verscheidene dagbladen staken. In eene officiele verklaring zegt hij tot deze stappen door de woelingen van volksmenners genoodzaakt te zijn. Eenigen hoopten, dat *Urquiza*, gelijk hij beloofde, het dictatorsgezag zoude nederleggen, zoodra hij aan den Argentijnschen Bond eene goede en duurzame regeling zoude gegeven hebben; anderen meenden, dat zijne ware bedoelingen nu eerst aan den dag kwamen, en dat de belangeloosheid, die hij telkens betuigde sedert hij aan het hoofd der zamenspanning tegen *Rosas* trad, huichelarij was geweest. Ook bestond er eenige vrees, dat sommige van de Argentijnsche gewesten zich tegen den nieuwen dictator verzetten zouden en dat hieruit welligt een burgeroorlog zoude voortkomen.

— De berigten uit Bombay van den 5den en uit Calcutta van den 4den Julij jl., houden hoofdzakelijk in, dat de Britsche krijgsmagt in het rijk van Birmah de stad Pegu, ten noorden van Rangoon in het binnenland gelegen, ingenomen en eene poging des vijands om de havenstad Martaban te hernemen, afgeslagen heeft. Van de stoomboot die in het midden der maand Junij met de Indische brievenmaal van Bombay vertrokken maar niet op tijd te Suez aangekomen was, had men den 7den dezer maand te Alexandrie nog niets vernomen; men verloor zich in gissingen over het verdwijnen dezer boot.

— Uit Lissabon wordt van den 8sten dezer gemeld, dat de minister van financiën den vorigen dag aan de Cortès zijn budget voor 1853 had ingediend; de ontvangsten bedragen 12,492 contos, de uitgaven 12,881 contos, gevende een tekort van 389 contos. — De regering wil van de afwezigheid der cortès gebruik maken om verscheidene hoogst noodzakelijke maatregelen ten uitvoer te brengen.

— Den 1sten dezer werd te Lissabon de verjaring der afkondiging van het door Don *Pedro* gegeven constitutionnele charter herdacht, en bij deze gelegenheid nam de Koningin een adres van gelukwensching aan van den gemeenteraad der hoofdstad; zij gaf daarop het volgende antwoord: » Met innig genoegen ontvang ik den gelukwensch van de vertegenwoordigers der stad Lissabon. Deze dag, de verjaardag der afkondiging van het constitutionnele charter der monarchie, moet in aandenken blijven als een der roemrijkste dagen in de historie des vaderlands, en als een van die welke het krachtigst de dankbaarheid verlevendigen van de natie jegens den grooten monarch, mijnen doorluchtigen vader, wiens deugden ik wensch na te volgen."

NEDERLANDEN.

BREDA, den 18den Augustus.

In de jongste dagen zijn er verscheiden ministerraden gehouden, die door de nieuwe ministers van oorlog en van justitie werden bijgewoond.

— De eerste Kamer der Staten-Generaal is tegen den 8 September aanstaande bijeengeroepen tot behandeling der bij haar aanhangige ontwerpen van wet, zoodat zij, nog voor de sluiting der tegenwoordige Zitting die ontwerpen zal kunnen afdoen; terwijl de leden dier vergadering dan onmiddellijk daarna zullen kunnen bijwonen de opening van het Zittingjaar 1852—1853 en de voorloopige werkzaamheden verrigten, ten einde zich te constitueren, en het adres, in antwoord op de troonrede, vast te stellen.

— Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 6den dezer, n°. 55, goedgevonden: 1°. den 1sten luitenant *C. Besier*, van het 1ste regiment dragonders, op grond van § 4 van art. 38 der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 128) voor den tijd van een jaar te stellen op non-activiteit, en 2°. te benoemen, bij het 2de regiment dragonders, tot 1sten luitenant (naar ouderdom van rang) den 2den luitenant *A. J. Pels Rijcken*, van het korps.

— Z. M. de Koning is jl. Zondag avond, van Hds. buitenverblijf het Loo, in de residentie teruggekeerd.

— De *Middelburgsche Courant* vermeldt, dat Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken voornemens is deze week de provincie Zeeland en ook Middelburg te komen bezoeken.

— Uit Harderwijk schrijft men van den 16den Augustus:

«Op den 27sten zal van hier, per scheepsgelegenheid, naar Amsterdam en vervolgens per spoortrein naar Rotterdam, vertrekken: een detachement suppletie-troepen, sterk 150 onderofficieren en manschappen, onder kommando van den 1sten luit. der inf. *G. Fritzen*, thans met verlof hier te landen; medegeleiders de 2de luit. der inf. *H. Brinkgreve*, den 2den luit. der inf. *H. F. Meijer*, en den 2den luit. der art. *A. Heijligers*, ten einde den 28sten daaraanvolgende over te gaan aan boord van het schip *Delft*, gezagvoerder *B. J. Muller*, om naar Java te worden overgevoerd. Spoedig zal er een tweede detachement volgen.

— Uit Gorinchem schrijft men van den 14den Augustus. «Heden nacht circa drie uren, werden de bewoners dezer stad verschrikt gewekt door het geroep van brand. Deze bleek ontstaan te zijn op den zolder van het pand bewoond door den heer *Davijt*, koopman in galanteriewaren, en had in den beginne een dreigend aanzien. Door de vereenigde werking echter van vijf spuiten, waarvan er een door de artilleristen bediend werd, en welke veel tot het blusschen heeft bijgedragen, en door de handhaving der goede orde door de dienstdoende schutterij, gelukte het weldra den brand meester te worden, zoodat hij zich slechts tot het genoemde huis bepaald heeft, waarvan de twee bovenste verdiepingen geheel uitgebrand zijn, terwijl de belendende huizen eenige schade bekomen hebben. Gelukkig is er niemand bij omgekomen; — het huis zoo wel als de winkelgoederen, waren tegen brandschade verzekerd."

— Monseigneur *Zwijzen*, bisschop van Gerra i. p. i., heeft aan alle pastoors en kerkmeesters van het bisdom 's Hertogenbosch de aanschrijving gedaan om Z. H. E. W. de geschiedkundige bijzonderheden hunner kerken mede te deelen. Indien Z. H. E. W. daarmede op het oog heeft om die te verzamelen en des betreffende eene beschrijving te doen maken, zal hij de geschiedenis van ons vaderland in het algemeen en van de provincie Noordbrabant in het bijzonder eene groote dienst bewijzen, daar er hier en elders bij kerken en kloosterlijke stichtingen nog vele oude archieven en oude oirkonden onaangeroerd en niet gerangschikt berusten, die gewis veel licht zouden verspreiden over Noordbrabant, waarvan tot heden zoo weinig belangrijks bekend is, en waarin toch in de middeleeuwen zooveel belangrijks is voorgevallen, eene waardige plaats in de geschiedenis aanwijzen.

— In de Hollandsche bladen leest men:

« Men verzoekt ons te melden, dat de hoofdofficieren en kapiteins, die aan de beurt zijn, om tot hoogere rangen te worden benoemd, bij de manoeuvres te Waalsdorp dienst zullen doen in die betrekking waartoe zij geroepen kunnen worden. Z. M. de Koning zou zich persoonlijk willen overtuigen van de geschiktheid dier officieren voor hoogere rangen. Over het algemeen zou die maatregel van Z. M. den Koning door de armee zeer worden toegejuicht.

— Z. M. heeft op het ingediend request der heeren mr. *J. A. van Eijk*, advokaat en *H. Meijer Cluwen*, commissionair, beiden te Amsterdam, bewilliging verleend tot het oprigten eener tweede Nederlandsche verzekering-societeit, welke gevestigd zal zijn te Amsterdam.

— De groothertog van Oldenburg heeft aan prof. *Blume*, te Leiden, een kostbaren ring in brillanten doen toekomen, als eene hulde voor de, door dien geleerden natuurkundige, jegens de wetenschappen en verschillende takken der nijverheid bewezen diensten.

De Koninklijke Britsche familie heeft Belgie weder verlaten. Na Vrijdag morgen andermaal van Laeken een bezoek te Brussel te hebben afgelegd

en er het merkwaardige te hebben bezigtigd, is zij naar Laeken teruggekeerd, waar des avonds groot diner was. Zaturdag morgen hebben de Koningin van Engeland met hare familie, en de Koning der Belgen met zijne zonen zich naar Antwerpen begeven, waar zij de tentoonstelling bezigtigd en op het paleis gedejeuneerd hebben. Des middags ten twee ure heeft het Vorstelijk gezelschap zich aan boord van het jagt *Victoria en Albert* ingescheept, waarop de flotille de rivier is afgezakt. De Belgische Koninklijke familie heeft hare gasten tot bij Bath uitgeleide gedaan en is des namiddags ten vijf ure te Laeken teruggekeerd.

— Uit Vlissingen schrijft men van ll. Maandag:

«Eergisteren avond was de Engelsche flotille, waarop zich H. M. de Koningin *Victoria* bevond, in het gezigt dezer reede, maar keerde naar het Pas van Neuzen terug. Gisteren middag om één uur kwam de geheele stoet wederom alhier, doch nu vlak voor de stad, ten anker. Het stoomschip *Victoria and Albert* keerde ten 4 ure, met de vier kleinere booten, andermaal naar Neuzen terug, om de groote deining te ontgaan, die het stormachtige weder alhier veroorzaakte, kwam heden morgen ten zeven ure alhier voorbij en stoomde toen, met de vijf fregatten die hier van gisteren voor anker waren gebleven, begunstigd door fraai weder, naar zee. Telkenmale werd door het fregat *de Prins van Oranje* en de [illegible] batterijen het koninklijk saluut gedaan.

«Gisteren werd de schout-bij-nacht *Coops*, directeur en kommandant alhier, beleefdelijk door de koninklijke familie ontvangen, en zijn de Engelsche vice-consul voor Zeeland en de kommandant van het fregat *de Prins van Oranje* aan boord van het koninklijk stoomschip geweest. Gisteren avond is H. M. de koningin, met familie en gevolg, te Neuzen aan wal geweest, heeft een uitstapje gedaan naar den kant van Axel en onderweg eene boerderij bezocht. Een ieder roemde zeer de vriendelijkheid der doorluchtige familie."

De dagbladen van Batavia, tot en met den 23sten Junij, met den landpost aangebragt, behelzen onder anderen uitgebreide berigten, betreffende de krijgsverrigtingen in het Palembangsche. Daaruit blijkt, dat de beide kolonnen, welke te midden van de maand April van Lahat en Tebing Tingie, onder bevel van den overste *de Brauw*, zijn opgerukt, om de nog oproerige streken tot onderwerping te brengen, hebben bestaan uit 770 man troepen, 104 pradjoerits en 1800 Koelies, en na menig gevecht en het verwinnen van geene geringe bezwaren, daarin zooverre zijn geslaagd, dat met het begin van Mei alle tegenstand had opgehouden, en de hoofden zich hadden onderworpen aan de hun gestelde voorwaarden, waaraan, wat betrof de marga Lintang Kirie, 't welk de kern van den opstand was geweest, eene boete van drie jaren landrente was verbonden. Het is echter gebleken, dat het den hoofden van de laatstgenoemde marga geenszins ernst is geweest, om aan deze voorwaarden te voldoen; dat zij hebben getracht tijd te winnen, ten einde zich op nieuw te wapenen, zoodat de luitenant-kolonel *de Brauw* het noodig heeft gevonden, om op nieuw gewapenderhand op te trekken, ten einde hen te dwingen.

Bij dien togt zijn op nieuw en met voordeel verscheidene gevechten geleverd, en een aantal doessons verbrand of vernield.

Volgens later berigt van den luitenant-kolonel *de Brauw* (23 Mei jl.), was de rust sedert dien tijd niet gestoord geworden, terwijl de voorwaarden, aan de hoofden van de Ampat Lawang opgelegd, getrouwelijk werden vervuld. In verband alzoo met het na rijp overleg aangenomen beginsel, om de Ampat Lawang niet bezet te houden, maar zich met de gegevene tuchtiging en de vervulling der opgelegde voorwaarden tevreden te stellen, werd tot den terugkeer besloten. Te meer scheen dit wenschelijk, daar de gezondheidstoestand, der koelies vooral, te wenschen overliet. Dien ten gevolge was de kolonne van Lahat den 18den Mei over den hoogen bergrug Pamatang Kambing naar Lampar vertrokken; den 19den, nadat eene goede vlotbrug over de Moesie, door de zorg van den 1sten luitenant der genie *P. H. Uhlenbeck* was geslagen, naar Oedjong Alie, en den 20sten te Tebing Tingie aangekomen. Onderweg was de verlatene versterking van Riak Penjamoen vernield. De hoofd-kolonne was mede den 19den op Lampar, den 20sten op Auer Gading en den 21sten naar Tebing Tingie getrokken. Al de hoofden van de Ampat Lawang hadden den luitenant-kolonel *de Brauw* naar Tibing Tingie uitgeleide gedaan. Radja *Tiang Alam* moet werkelijk ernstig gewond zijn en eenen verbrijzelden regter schouder hebben. Volgens berigten hield hij zich op aan de grenzen van de Passumah, Oeloe Lintang, doch zijn invloed is weg. In de Kikim was de stand van zaken nog niet naar wensch, terwijl ook van de gegevene troepen nog gebruik gemaakt zou dienen te worden om de districten Moelak Oeloe en een gedeelte van de Goemay Oeloe in onderwerping te brengen. Ook de koeboeans van de onwillige bevolking in de marga Boelan Tenga zouden moeten worden bezocht. Daartoe waren maatregelen bevolen.

Heden behelst de *Staats-Courant* nog eenige nadere berigten aangaande de zaken op Palembang. Volgens deze is de expeditie in het Palembangsche als afgeloopen te beschouwen. De troepen keerden naar hunne garnizoenen terug. Overal heerschte thans rust. Radja *Tiang Alam* was nog wel niet in onze handen, doch men hield het er voor dat hij zijnen aanhang geheel verloren had.

De luitenant-kolonel *de Brauw* heeft, vóór zijn vertrek van Goenong Meraksa de passirah's van de Ampat Lawang een eed van trouw en gehoorzaamheid aan het gouvernement voor hen en hun volk laten afleggen, en vervolgens aan al de verzamelde hoofden, zoowel van de Ampat Lawang, als van de Moesi Oeloe, Moesie Jlier, Kikim en Lematang Oeloe, te Tebing Tingie een feestmaal gegeven, strekkende om de beroofde hoofden met die van de Ampat Lawang te verzoenen, hetgeen vrij goed is gelukt.

Den 25sten Mei is de bezetting van Rantoe Tenang ingetrokken en de aldaar opgeworpene versterking geslecht. Den 26sten zijn de naar Lahat bestemde compagnien vertrokken, en aldaar zonder eenige ontmoeting den 29sten aangekomen. In dien tusschentijd waren de hoofden uit de marga Boelan Tenga Soekoe Oeloe, door den luitenant-kolonel *de Brauw* opgeroepen, te Tebing Tingie gekomen, mededeelende, dat nog maar een gedeelte van de weggeloopene bevolking was teruggekeerd en eene groote menigte zich in de koeboeans bleef ophouden, onwillig tot het doen van eenige diensten en zich geheel aan het gezag onttrekkende. Eenig slecht volk van de marga's Boelan Tenga, Soekoe Jlier, Moeara Semangoes en proatin Seblas hadden zich mede daar gevestigd. Alles stond onder het gezag van den poejang *Dragam*, die den titel van *Djago Patty* had aangenomen, en doessons-hoofden en geestelijken op eigene autoriteit aanstelde; kortom, het was een bijna gevestigde Staat, binnen ons grondgebied, geworden.

Vertrouwende op de ongenaakbaarheid van hunne schuilhoeken, en stellig in de meening verkeerende, dat de troepen niet tot hen konden doordringen, waren zij doof voor alle vermaningen gebleven.

De versterkte koeboeans lagen alle aan de rivier Semangoes, welke in de boschachtige wildernis, tusschen de Moesie en Lematang gelegen, ontspringt, bijna evenwijdig op eenen afstand van 12 à 15 palen met de Moesie voortloopt, en eindelijk bij Moeara Semangoes daarin uitloopt. Het tusschen de Moesie en Semangoes gelegen terrein is laag en moerassig, in de kwade moesson niet te betreden, doch in de goede moesson eenigzins begaanbaar. Er loopen verscheidene voetpaden van de Moesie naar de Semangoes, welke men vroeger niet scheen te willen aanwijzen; doch nu waren de hoofden bereid, om als wegwijzers te dienen.

De luitenant-kolonel *de Brauw* besloot den 3den Junij met de 1ste kompagnie van het 5de, de 3de kompagnie van het 7de bataillon en 50 pradjoerits, de hoofden van de Boelan Tenga, alsmede eenige hoofden uit het district Kikim, die daar ook bekend waren, de Moesi af te zakken, tot even boven Tamboen, tot eene plaats, aan den regter oever gelegen en Lobo Sepilie genaamd. Daar zou een genoegzaam sterk detachement debarqueren, om, langs een bestaand voetpad, de koeboeans te bereiken, terwijl de 1ste luitenants *J. C. W. Prager* en *K. F. E. J. Klamberg*, kommandanten der op de Moesie gestationneerde detachementen, last ontvingen, zich te Moeara Semangoes te vereenigen en de eenigzins ondiepe Semangoes op kleine praauwen, zoo hoog mogelijk, op te varen, om tot het doel, de vernieling der koeboeans, mede te werken.

Deze expeditie gelukte naar wensch, de versterkte koeboeans werden alle veroverd en vernield. Bij de bestorming van een dier versterkingen werd de 2de luit. *F. R. C. Schluter*, met twee kogels gewond.

In drie maal 24 uren tijds had het rijk van Dragam opgehouden te bestaan en waren over eene uitgestrektheid van 40 à 50 palen al de bekende schuilhoeken van de muitelingen vernield. De luitenant-kolonel *de Brauw* liet eene publicatie achter aan de hoofden van de Boelan Tenga, waarbij de weggeloopen bevolking gelast werd om binnen 14 dagen in de doessons terug te zijn; op straffe van anders door pradjoerits vervolgd te worden, tot dat zij dood, gevangen of over de grenzen waren gejaagd. Des avonds hoorde men dat al veel volk wenschte terug te keeren, indien zij slechts vergiffenis konden bekomen.

8 *Junij*. Na de pradjoerits over land naar Tebing-Tingie te hebben teruggezonden, zakte de luitenant-kolonel *de Brauw* af tot Moeara Semangoes, had daar nog eene lange conferentie met de hoofden over verschillende zaken, alsmede over de doelmatigheid om al of niet een detachement op de Moesie te laten. Na rijpe overweging geloofden zij dat het beter was de militaire magt van de rivier terug te trekken; zij vermeenden dat de gevlugte bevolking nu van zelf terug zou keeren en dat de veiligheid der rivier niets meer te vreezen had. Ook hier werd berigt ontvangen, dat de weggeloopene bevolking terug wenschte te keeren en gebrek aan levensmiddelen had.

Dien ten gevolge is de luitenant-kolonel *de Brauw* den 9den Junij verder afgezakt, het detachement van den 1sten luitenant *Prager* medenemende, terwijl het detachement van het 5de bataillon, onder den 1sten luitenant *Klamberg*, last verkreeg naar Tebing-Tingie te gaan om deszelfs compagnie te rejoigneren. Na nog eenige zaken in de Moesie Jlier geregeld te hebben, is de luitenant-kolonel *de Brauw* den 13den des morgens ten 9 ure te Palembang teruggekeerd. In de Moesie Jlier kreeg ZEd.Gestr. de tijding dat het naar Djambie uitgeweken volk mede aanzoek deed om terug te keeren. Ook hun werden 14 dagen tijds gegeven om zich te decideren, zullende zij na dien tijd niet meer worden aangenomen.

De tijdingen van Tebing-Tingie liepen tot den 10den Junij. De rust was niet meer gestoord geworden; doch Radja Tiang Alam, blijkende niet zoo erg gewond te zijn geweest als men wel dacht, moet eenigen tijd na het vertrek der troepen in de Lintang Kirie zijn teruggekeerd.

Overigens was alles in de Ampat Lawang rustig en werden vele koopwaren naar Tebing-Tingie afgebragt.

In alle andere streken der residentie heerscht eene gewenschte rust; de nog onwillige grensdistricten Moelak Oeloe, Goemaij Oeloe en Oeloe Enim Semendo houden zich stil.

Met Z. M. stoomschip *Borneo*, den 15den des namiddags ter reede van Palembang gekomen, zouden den 18den naar Batavia vertrekken, twee compagnien van het 13de bataillon, sterk 6 officieren en 175 onder-officieren en manschappen.

— Bij besluit van den 3den dezer heeft de Gouverneur-Generaal goedgevonden en verstaan, den ingenieur der 2de klasse voor de mijnen in Nederlandsch Indie, *C. de Groot*, te belasten met de leiding der thans in Nederlandsch Indie aanwezige aspiranten-ingenieurs, overeenkomstig de bevelen, welke hem tot dat einde zullen worden gegeven.

— Gedurende de maand April ll. is aan inkomende en uitgaande regten op Java en Madura ontvangen *f* 525,122.38½. De opbrengst over de vier eerste maanden van het jaar bedraagt *f* 2,328.00½, zijnde *f* 492,235.87½ meer dan over hetzelfde tijdvak in 1850 en *f* 109,036.66 meer dan in 1851.

— Als eene groote bijzonderheid wordt medegedeeld, dat in den nacht van den 1sten op den 2den Mei ll. in de dessa Grantong, afdeeling Poerbolingo, residentie Banjoemaas, aan verval van krachten is overleden het dessahoofd aldaar, genaamd *Nooriman*, in den hoogen ouderdom van 115 jaren. Hij is viermalen gehuwd geweest en laat, behalve 8 kinderen, waarvan het oudste 72 en het jongste 16 jaren telt, 17 kleinkinderen en 15 achterkleinkinderen na. Tot op het laatste zijns levens was hij in het genot van al zijne geestvermogens, en liep hij nog naar de rivier en het naburige gehucht, onder zijne dessa te ressorterende.

— In de residentie Japara en bijzonder in het regentschap Pattri, zijn in de laatsten tijd de wilde varkens op eene schromelijke wijze vermenigvuldigd, dermate dat de resident het noodig heeft geacht maatregelen te nemen om die voor landbouw en cultuur zoo schadelijke vermenigvuldiging krachtdadig te keer te gaan. Met dit voornemen heeft de resident in de maanden Maart en April stelselmatige drijfjagten aangerigt, waardoor niet minder dan 5,395 wilde varkens zijn gedood.

— Den 6den Mei is in de kampong Oud Soeka Poera, onder het regentschap van dien naam (Preanger regentschappen), brand ontstaan, waardoor 26 huizen en 4 padie-schuren zijn vernield. — Van Tjandjoer wordt gemeld, dat bij de uitbarsting van den vulkaan Gedeh, in den morgen van den 28sten Mei ll., eene groote hoeveelheid steenen, van 2 tot 12 voeten diameter, en asch zijn uitgeworpen, welke vrij wat schade hebben aangerigt.

— Met het schip *Prins Frederik der Nederlanden*, gezagvoerder *P. Huydekoper*, zijn te Batavia aangebragt eenige kinaplanten van de soort genaamd *Chinchona Colisaya*, afkomstig van den hoogleeraar *F. A. W. Miquel*, en een exemplaar van de konings-kina, afkomstig van den hoogleeraar *de Vriese*, te Leijden. Hoewel de kisten, in welke eerstgenoemde planten zijn overgebragt, zeer doelmatig waren ingerigt, en bij den overvoer de meest mogelijke zorg aan deze planten is besteed, zijn dezelve echter allen dood aangekomen, hetwelk hoofdzakelijk schijnt te moeten worden geweten aan de jeugdigheid der planten, welke daarom slecht tegen eene lange reis, in hermetisch gesloten kisten, bestand waren. De plant, afkomstig van den hoogleeraar *de Vriese*, is daarentegen in vrij goeden staat aangekomen, waartoe als gunstige oorzaken kunnen beschouwd worden het doelmatige toestel waarin de plant was besloten en het krachtige der plant zelve, die buiten dit laatste voordeel, waarschijnlijk niettegenstaande alle genomene voorzorgen, mede zoude gestorven zijn, wijl er reeds bij dit fraaije exemplaar een begin van ontbinding voorhanden was door het afsterven van den top, hetgeen zich, bij eene langere reis, hoogst waarschijnlijk aan het overige gedeelte van den stam zoude medegedeeld hebben. Nu echter bestaat alle hoop dat de plant zal behouden blijven, door de zorg van den hortulanus van 's Lands plantentuin te Buitenzorg *Teysmann*, die daarvan reeds drie stekken heeft kunnen nemen, welke allen krachtig staan. De Regering heeft aan den heer *Huydekoper* voor zijne bewezene goede diensten, door de overbrenging van deze en meer andere planten, en de veelvuldige daaraan door hem bestede zorg en moeite, eene premie toegekend van *f* 500.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 16 Augustus.

TARWE werd heden iets hooger gehouden, doch vond weinig kooplust en werd alleen bij gerijven verkocht: 130 ℔ bonte Poolsche *f* 330; 128 ℔ dito *f* 325, 326.

ROGGE prijshoudend, met redelijken handel; verkocht: 123, 124 ℔ Pruiss. *f* 194; 121, 123 ℔ Odessa *f* 181, 185; 116 ℔ Gedroogde *f* 168.

GERST zonder handel.

HAVER in een doen: 83, 91 ℔ Dikke *f* 106, 119.

BOEKWEIT als voren; 123 ℔ Amersf. *f* 197.

KOOLZAAD, Noordholl. 52 P. vl.; op 9 vaten Olie te leveren: dadelijk $53^1/_2$ P. vl.; in Sept. eerstk. $54^1/_2$ P. vl.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* $31^3/_4$; Vlieg. *f* $30^3/_4$; 1 Sept. eerstk. *f* $30^5/_8$ à $^3/_4$; 1 Oct. eerstk. *f* $31^3/_8$; 1 Nov. eerstk. *f* $32^1/_4$, $^1/_2$, $^3/_4$; 1 Dec. eerstk. *f* $32^3/_4$, *f* 33, $^1/_4$; 1 Mei eerstk. *f* $33^3/_4$ à 34.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* $34^1/_4$; Vlieg. *f* $36^1/_4$.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* 30.

RAAPKOEKEN, per 1040 st., *f* 58 à 62. — LIJNKOEKEN, per 104 st., *f* $8^1/_2$ à *f* $10^1/_2$.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 17. AUGUSTUS 1852.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f*	0,00	tot *f*	9,90.
Het dito dito Rogge Oude	» »	0,00	» »	6,35.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» »	6,25	» »	6,50.
Het dito dito Boekweit op wigt (70 Ned. Pond.)	» »	0,00	» »	0,00.
Het dito dito Boekweit	» »	0,00	» »	5,30.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.			»	0,17.
Een licht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.			»	0,17.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.			»	$0,26^1/_2$
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.			»	0,29.
Een Nederl. pond Tarwe-meel			»	0,32.
Een dito pond grof Tarwe-meel			»	0,16.
Een dito pond Boter			»	0,68.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)		*f* 0,00	tot *f*	2,10.
Het 1000 Eiken Tolhout			»	2,20.
Het 1000 Doof Hout			»	1,90.
De kar Spanhout			»	2,85.
De » Struiken			»	2,80
De 100 Mutsaard			»	3 0).

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (17 *Augustus*) waren genoteerd: Ned. $2^1/_2$ pCt. $64^1/_4$, $^5/_{16}$; 3 pCt. $77^1/_4$; 4 pCt. $97^1/_{16}$, $^1/_8$; O. Ind. Leen. $96^1/_4$, $^3/_8$; Amort.-Syndik. $3^1/_2$ pCt. $95^1/_2$; Handelm. $124^1/_2$; Belgie $2^1/_2$ pCt. $52^5/_{16}$, $^3/_8$, $^5/_{16}$; Fr. Oblig. 3 pCt. $71^1/_2$, $^3/_4$; Spaansche 1 pCt. $22^3/_8$; 3 pCt. $49^1/_2$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $44^{13}/_{16}$; Coup. Bewijzen $2^{13}/_{16}$, $^7/_8$; Amort. Sch. $5^{15}/_{16}$; Portugezen 5 pCt. $42^7/_{16}$, $^1/_2$; 4 pCt. $38^7/_8$, $39^1/_8$; Oude Russen 108; dito van 1828—29 $106^5/_8$; 4 pCt. bij *Hope* $94^7/_8$; Id. bij *Stieglitz* $91^1/_4$, $^5/_8$; Certif. van Assign. 6 pCt. $72^1/_4$, $^1/_4$; Polen Certif. $85^3/_4$, $^7/_8$; Metall. 5 pCt. $77^3/_4$, $^5/_8$; Nieuwe 5 pCt. $90^5/_8$; Nieuwe $2^1/_2$ pCt. $40^3/_8$; Mexiko $25^3/_{16}$ — 25; Equador $3^{11}/_{16}$.

Advertentiën.

BEKENDMAKING.

De ondergeteekende heeft de eer het Publiek te verwittigen, dat hij zijne beide **TAPIJTFABRIJKEN**, zoo hier ter Stede als te *Wambrugge* bij *Antwerpen* gevestigd, heeft verkocht en overgedaan aan de Heeren G. VAN GHEEL GILDEMEESTER en TH^s. 'T HOOFT, met bepaling dat dezelve voorloopig onder de thans bestaande Firma van G. VAN ALPHEN zullen continueren.

BREDA, den 1sten Augustus 1852.

G. VAN ALPHEN.

BEKENDMAKING

ingevolge Art. 28 van het Wetboek van Koophandel.

Bij onderhandsche Acte op den 10den Augustus 1852 te *Breda* geteekend, is tusschen de ondergeteekenden THOMAS 'T HOOFT en GEORGE VAN GHEEL GILDEMEESTER aangegaan eene **VENNOOTSCHAP** voor 3 jaren en 5 maanden, ingegaan Primo Augustus 1852 en te eindigen Ultimo December 1855; zullende, in geval 12 maanden voor die expiratie geene legale opzegging door eene der partijen heeft plaats gehad, het Contract telkens voor 3 jaren worden gecontinueerd.

De Vennootschap zal zich bepalen tot het Fabriceren van- en den Handel in TAPIJTEN, en gedreven worden onder de Firma van G. VAN ALPHEN, die door beide de Vennooten zal worden geteekend, doch uitsluitend voor zoo ver de Fabrijk- of Handelszaken zal aangaan, en geenszins tot het ter leen opnemen van Gelden anders dan op beider handteekening, of tot het teekenen van Borgtogten of eenige particuliere Verbindtenissen.

TH^s. 'T HOOFT,
G. VAN GHEEL GILDEMEESTER.

PENSIONNAT-EXTERNAT dirigé par M^r. CROMM,
ci-devant Directeur de l'Institut Français de Waalwijk.

Le soussigné a l'honneur d'informer MM. les Parents qu'il vient de transférer son pensionnat à *Bréda.*

L'externat, qui est en tout assimilé à l'internat quant aux branches de l'enseignement, s'ouvrira le 1er Octobre prochain.

Il se recommande à la confiance des Parents et ne négligera rien pour la légitimer.

On prend des demi-pensionnaires.

Pour les conditions s'adresser au Directeur à *Waalwijk.*

*** Bij J. B. KROLS, te *Baarle-Nassau*, zijn te bekomen, **VETTE ORTOLANEN** à 45 Cent het stuk, *franco te Breda.*

GROOTE OPRUIMING,

tot Buitengewone Lage Prijzen, bij

W. MORLEY.

TENTOONSTELLING TE ARNHEM.

Namens de Commissie voor de TENTOONSTELLING van VOORTBRENGSELEN van NATIONALE NIJVERHEID wordt berigt, dat de **BILLETTEN VAN VERLOTING** der door de Commissie aangekochte Voorwerpen verkrijgbaar gesteld zijn, voor de Stad *Breda*, bij de Uitgevers dezer.

*** De DIRECTEUR der BANK van LEENING te *Breda*, zal, op last der Commissie van Administratie dier Beleenbank, op *Woensdag den 22. September* aanstaande, aan het Lokaal der Bank publiek doen VERKOOPEN:

De **VERSTANE PANDEN** van de maanden *April*, *Mei* en *Junij* 1851; zullende die Goederen daags te voren voor een ieder ter bezigtiging liggen.

Gemelde Panden kunnen alsnog gelost, of de interessen der daarop beleende Sommen aanbetaald worden voor of uiterlijk op *Dingsdag den 14. September* bevorens.

De Directeur voornoemd,
P. J. J. MICHIELSEN.

*** *Door* J. DE LANGE *te* DEVENTER *is verzonden:*

DE ZEVENTIENDE JAARGANG

VAN DEN

OVERIJSSELSCHEN ALMANAK

VOOR

Oudheid- en Letteren, 1853,

in gr. 12mo. *f* 1,50,

waarin de volgende stukken: *Bijdrage tot de kennis van den ouden loop van den IJssel tusschen Westervoort en Deventer*, door M^r. R. W. TADAMA; — *Eene wereldkaart uit de middeleeuwen*, door M.; — ALEXANDER HEGIUS, *door* M.; — *Oude formaliteiten bij het doen van donatien, door* M.; — *De IJssel, als handelsweg en als waterweg, van de vroegere tijden tot heden. Geschiedkundige proeve door* M^r. E. A. JORDENS, *Advokaat te Arnhem*; — *Oude munten, door* J. M. V. R.; — *Aanslag op de stad Hasselt door de spaanschgezinden, op den 27 September 1584, door* F. A. EBBINGE WUBBEN; — *Het alliantietractaat met Frankrijk van 16 Mei 1795, door* M^r. J. VAN DOORNINCK; — *De schrijver van den tegenwoordigen staat van Overijssel, door* M.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.